

EERSTE KATHOLIEKE MEISJESSCHOOL IN BUSSUM

De Maria- en de Henricusschool

In het centrum van Bussum ligt tussen Brinklaan en het spoor een klein wijkje waar een voormalig schoolgebouw staat. Dit was oorspronkelijk een rooms-katholieke lagere school. Rond 1900 verzochten verscheidene katholieke families het bisdom om een lagere school voor meisjes. In 1903 besliste de aartsbisschop van Utrecht, Monseigneur Van de Wetering, dat de katholieke meisjesschool er zou komen.

Het was na enige jaren een school met twee afdelingen. Zoals op de meeste scholen in die tijd werd er namelijk onderscheid gemaakt tussen kinderen van rijke ouders en kinderen van minder of onvermogen ouders. De school werd geleid door de zusters van Onze Lieve Vrouw te Amersfoort, die ook Marienburg leidden. Het bestuur was in handen van de pastoor.

Groei

In 1909 kwam er een apart gebouw bij met een gymnastieklokaal. In 1912 voegde men een ULO-afdeling toe. In 1920 werd de school gesplitst in de Mariaschool voor meisje uit gegoede gezinnen en de Henricusschool voor de overige meisjes (Hen-

■ De Mariaschool vlak na de bouw in 1904 met rechts het trappenhuis.

ricus was de voornaam van de aartsbisschop). Het jaar daarop moesten er twee lokalen aan de achterkant

Zusters in habijt en leerlingen omstreeks 1960.

UIT DE FOTOCOLLECTIE VAN HET GEMEENTEARCHIEF

www.gooienvechthistorisch.nl 035 207 09 99 Cattenhagestraat 8, Naarden

Muidens trots in winterrust

1985, een verstillend winters beeld. Rechts op de voorgrond zien we de driemaster Elisabeth Smit, in volle glorie. Muiden was sinds 1977 de thuishaven van deze (door de nieuwe eigenaar Harry Smit zo fraai gerestaureerde) mijnenveger uit 1944. In 2002 liep het schip tijdens een storm helaas dusdanige schade op dat het uiteindelijk, na jaren aan de monding van de Vecht verloren te hebben gelegen, in 2020 gesloopt werd.)

FOTO EN TEKST: ARCHIEF GOOI EN VECHTSTREEK

worden aangebouwd. Bovendien kwam er een fietsenberging.

Het aantal leerlingen nam zo sterk toe, dat aan de voorveel twee lokalen boven elkaar moesten worden bijgebouwd. De grootste verbouwing – en voorlopig ook de laatste – was de bouw in 1919 van twee leslokalen op zolder en vier lokalen (twee boven en twee beneden) aan de spoorkant van het gebouw. De zusters kregen een spreekkamer en de entree werd een hal met een vestibule. Alle verbouwingen gebeurden onder leiding van de architect en latere directeur van de Tekenschool in Bussum, Gerrit Jan Vos. Deze ontwierp verscheidene villa's in Bussum, het Sint-Josephpark en onder andere ook de doopkapel van de St.-Vituskerk, die pas in 1938 aan de kerk werd toegevoegd.

Opleidingen

Vanaf het begin stond naast de normale schoolvakken godsdienst op het programma. Al snel werd gymnastiek toegevoegd en toen de school een eigen gymzaal had, werd daarvoor ook een vakleerkracht aangetrokken. Veel meisjes bleven na de zesde klas nog een extra zevende jaar en vaak zelfs nog een achtste jaar op school. Het vakkenpakket werd eind jaren 20 van de vorige eeuw uitgebreid met lessen in telefoneren, verkeer en eenvoudig boekhouden. Later kwam Frans op het lesrooster in klas 7. In 1939 werden naai- en kniplessen aan het rooster toegevoegd en in 1942 kwam daar nog Duits bij. In de praktijk kwam daar echter niets van terecht, zogenaamd omdat er geen boeken waren. Na de bevrijding verdween Duits weer van het lesrooster.

Tegeltableau van de B-school.

Gevoerd

In 1939 vorderde het militair gezag de school korte tijd om er gemobiliseerde Nederlandse soldaten te huisvesten. Tijdens de bezetting werd de school een paar keer korte tijd gevoerd door de Duitsers. De lessen vonden dan plaats in woonhuizen, in een stal of in de bibliotheek.

Inmiddels kwamen er ook andere parochiale scholen, zoals de Agnesschool (bij de Koepelkerk), de Heilig Hartschool bij de Heilig Hartkerk aan de Kamerlingh Onnesweg) en de Bernadetteschool (bij de St. Jo-

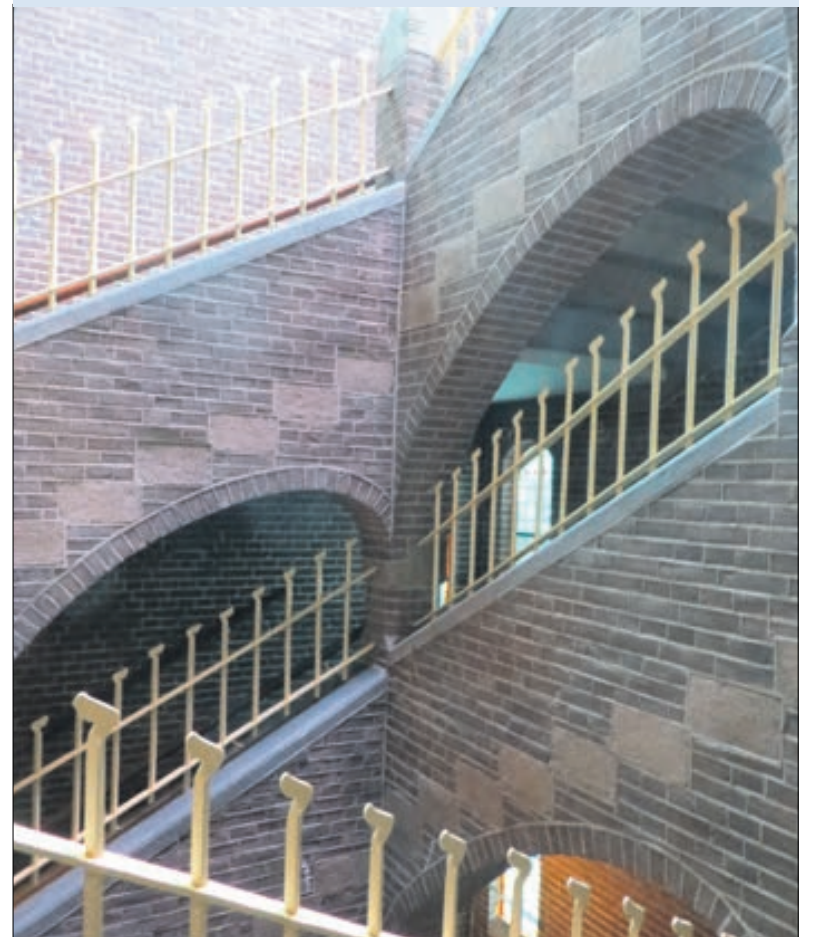
zefkerk aan de Laarderweg). In de jaren 60 legden de zusters hun kap af en in 1968 verdween het kloosterhabijt helemaal en gingen de zusters gewone kleren dragen. De scheiding tussen de jongensschool (Sint-Vitusschool) en de meisjesschool verdween in 1966. De zusters en broeders trokken zich terug als leerkrachten en werden vervangen door niet-religieuze onderwijzers en onderwijzeressen.

Bron: 1904-1994, 90 jaar historie in vogelvlucht

Klaas Oosterom

A- en B-scholen

In het trappenhuis was een ingenieuze constructie gemaakt van twee in elkaar draaiende hardstenen trappen, waarop de welgestelde en de minder-bedeelde kinderen elkaar wel konden zien, maar niet konden tegenkomen. Afhankelijk van (wel)stand was er een A-school (gegoeden) en een B-school. De kinderen van de B-school liepen met de klompen in de hand de trap op. Er waren zelfs verschillende begin- en eindtijden. Ook de pauzes liepen niet gelijk. Pas rond 1934 werd dit onderscheid losgelaten. Voor de eerste groep moest een behoorlijk bedrag aan schoolgeld worden betaald, voor de tweede groep minder tot niets. Leerlingen van A moesten met Kerstmis cadeautjes meenemen voor de leerlingen van B. Overigens kenden de openbare scholen een vergelijkbaar (stands)verschil.

■ De twee draaiende trappen in de Mariaschool.